

Onderwerp Innovatie schuldhulpverlening voortzetting pilot 2016
(Voortgang openstaande motie Goede Gieren)

Steller G.J.A. Jonkman

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 55 11   Bijlage(n) -   Ons kenmerk   5436462
Datum   06-01-2016   Uw brief van   Uw kenmerk

Geachte heer, mevrouw,

U hebt naar aanleiding van het behandelen van de begroting 2015 de motie Goede Gieren aangenomen. Met deze motie verzocht u ons nieuwe (experimentele) werkwijzen bij schuldhulpverlening, zoals het Goede Gierenfonds, te verkennen en vast te stellen of deze navolging verdienen door de sociale teams. In deze brief gaan wij in op de stand van zaken van de afhandeling van deze motie.

In eerdere brieven hebben we u aangegeven dat wij positief staan tegenover nieuwe, effectieve vormen van schuldhulpverlening voor zover deze passen binnen de visie van ons armoedebeleid.

In het Uitvoeringsplan armoedebeleid 2015, dat in april jl. aan u is gepresenteerd, hebben wij u ingelicht over ons voornemen een pilot te starten voor 20 huishoudens, die vanwege verschillende (juridische) belemmeringen zijn vastgelopen in de reguliere schuldhulpverlening.

In november jl. is het Plan schuldhulpverlening 2016-2020 door u vastgesteld. In dit plan wordt als een van de nieuwe initiatieven, waar we meer dan voorheen burgers keuzevrijheid geven en maatwerk bieden, de innovatie schuldhulpverlening vermeld. Onderhavige pilot is een uitvloeisel van dit initiatief.

We beogen met de pilot een innovatieve en alternatieve omgang met schuldproblematiek. Door te vertrekken vanuit een integrale kosten-baten analyse, willen we goedkopere en aanvullende oplossingen mogelijk maken. Niet zozeer de consequenties dragen voor het onverantwoordelijke gedrag in het verleden zal dan voorop moeten staan, maar het perspectief op de toekomst.

We willen bekijken hoe de burger met schuldproblemen (al dan niet met behulp van zijn sociale netwerk) greep kan krijgen op het eigen leven. Het gaat er daarbij om dat het nemen van initiatief door de burger (gedragsverandering) moet lonen, ook op de korte termijn. Voorop zal staan het handelen vanuit het eigen plan van de burger waarbij de gemeente, in samenwerking met de Goede Gieren organisatie, de (professionele) ondersteuning organiseert en onderhandelt met schuldeisers en andere stakeholders over (alternatieve) afbetaling van de schulden.

In onze brief van 2 oktober jl. over de voortgang van de openstaande moties in aanloop naar het Begrotingsdebat 2016 konden we u melden dat de pilot Innovatie schuldhulpverlening (Goede Gieren) in augustus jl. van start is gegaan. In eerste instantie zijn wij met de behandeling van vijf 'eurocoachdossiers' gestart. Dit betreft jongeren tot 24 jaar die te maken hebben met schuldproblemen waardoor ze vastlopen in werk, studie of uitkeringssituatie. Daarnaast zijn wij met vijf dossiers uit het sociaal team Lewenborg aan de slag gegaan. Dit betreft huishoudens die normaal gesproken niet in een minnelijke schuldregeling kunnen worden opgenomen vanwege juridische en bureaucratische belemmeringen. Per casus bekijken we op welke creatieve en innovatieve wijze de belemmeringen opgelost kunnen worden, waarbij we alle ketenpartners in de schuldhulpverlening vragen mee te denken en mee te werken. Wij kijken daarbij ook naar de uitkomsten van pilots met deze werkwijze in andere gemeenten.

Ondanks de korte looptijd van de pilot in 2015 zijn bij negen van de tien in behandeling zijnde huishoudens schuldhulptrajecten op basis van maatwerkplannen opgestart en zijn de eerste resultaten positief. Voor het tiende huishouden is het maatwerkplan in ontwikkeling.

Bij de in behandeling genomen cases in de pilot constateren we dat verschillende soorten problemen een rol spelen bij (het ontstaan van) financiële problematiek. Dit kunnen persoonlijke problemen zijn zoals passief of opportunistisch gedrag en/of psychische klachten. Maar ook 'systeemproblemen', waarmee bedoeld wordt regels en/of procedures. Daarnaast kunnen 'professionele' problemen een rol spelen, denk daarbij bijvoorbeeld aan bureaucratie.

Voor jongeren zetten we het jongerenkrediet breder in, niet alleen om schulden volledig over te nemen, maar ook om bij de aanwezigheid van hogere schuldenlasten aan schuldeisers een schuldsaneringsvoorstel te kunnen doen (d.w.z. een gedeeltelijke afbetaling van de schulden tegen finale kwijting). We zoeken daarnaast in samenspraak met de betrokken uitkeringsinstanties de grenzen op van de wettelijke regels teneinde jongeren (terug) naar school te leiden om hen een startkwalificatie te laten behalen.

We onderzoeken bij alle gevallen waarin dat aan de orde is de mogelijkheden van alternatieve afbetaling van schulden. Dit doen we door bijvoorbeeld het aanbieden van een klus bij een woningcorporatie om een huurschuld te betalen. Een ander voorbeeld is het aanbod van een schuldenaar om een schilderij te maken voor een schuldeiser ter voldoening van een moeilijk saneerbare schuld.

Verder hebben we een aantal huishoudens door intensieve begeleiding succesvol kunnen motiveren en ondersteunen om toch de reguliere weg (richting opname in budgetbeheer of de opzet van een minnelijke schuldregeling) te bewandelen, in gevallen waarin dat in eerste instantie door allerlei oorzaken belemmerd werd. Zo is een verzoek tot toelating tot de WSNP (wettelijke schuldsanering) door de rechtbank toegewezen ondanks de aanwezigheid van een fraudeschuld. Normaliter zou dit een afwijzingsgrond zijn voor toelating, echter we nemen aan dat het betreffende gezin is toegelaten om reden dat het verzoek was voorzien van een uitgebreidere motivering én wij het gezin extra ondersteunen bij de schuldenaanpak. Het gezin zit nu op een traject met zicht op een structurele oplossing voor de problematische schulden.

Bij het zoeken naar oplossingen maken we indien nodig gebruik van een maatschappelijke kosten en baten analyse. Door effectieve trajecten kunnen (maatschappelijke) kosten worden bespaard (denk aan de kosten van maatschappelijke opvang door het voorkomen van een uithuiszetting, maar ook bijvoorbeeld het voorkomen van baanverlies, waardoor er financiële ruimte blijft bestaan om schulden (deels) af te lossen). Deze argumentatie gebruiken we om instanties en/of schuldeisers over de streep te trekken akkoord te gaan met onze (afbetalings)voorstellen.

Het zoeken naar creatieve oplossingen, het vervolgens inzetten van schuldhulptrajecten op basis van maatwerkplannen en de intensieve begeleiding zijn echter zaken van lange adem. Om die reden gaan we de pilot in 2016 voortzetten en uitbreiden met nog eens 10 huishoudens. Met uiteindelijk een caseload van 20 huishoudens verwachten we een goed beeld te krijgen van de mogelijkheden voor innovatieve schuldhulpverlening.

In het vierde kwartaal van 2016 gaan we de resultaten van de pilot middels een evaluatie beoordelen en onderzoeken of (onderdelen van) de innovatieve aanpak van schuldproblematiek kunnen worden ingebed in het totaalaanbod van de gemeente. Begin 2017 zullen wij u hierover nader informeren.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
Peter den Oudsten

de secretaris,
Peter Teesink